

Országos konferencián vitatják meg Szegeden a nyelvészeti oktatás új tantervét

Tegnap, kedden reggel országos értekezlet kezdődött a Szegedi Tudományegyetem Ady téri épületében. A Művelődési Minisztérium nyelvészeti munkaközössége rendezésében az egyetem nyelvészeti oktatás új tantervét beszélik meg, amelynek fő célja az oktatásnak a gyakorlati élettel való szorosabb kapcsolatba hozása. Emellett fontos teendő, hogy a tanárképzés céljait a nyelvészeti oktatás az eddigieknél közelebbi szolgálja.

A konferencián részt vesznek az ország valamennyi tudományegyeteméről a magyar és finn-ugor nyelvészeti oktatók, s ugyancsak a főiskolákról is — köztük több kiemelkedő szak tudású professzor —, valamint a Magyar Tudományos Akadémia nyelv tudományi intézetének képviselői, továbbá az egyetemi gyakorló általános gimnáziumok és gyakorló általános iskolák magyar tanárai. A Művelődési Minisztériumot Kovács Ferenc, a minisztérium nyelv tudományi osztályának vezetője képviseli.

A résztvevőket dr. Nyíri Antal nyelvészprofesszor, a Szegedi Tudományegyetem tanárképzési rektorhelyettese

se üdvözölte a vendéglátó egyetem nevében, majd dr. Telegdi Zsigmond, a budapesti Eötvös Lóránd Tudományegyetem általános nyelvészeti tanszékének vezetője, a Művelődési Minisztérium nyelvészeti munkaközösségének elnöke mondott megnyitó beszédet. Ezután került sor a konferencia tulajdonképpeni főreferátumára, amelyet dr. Ráczy Endre, a Szegedi Tudományegyetem nyelv tudományi intézetének docense tartott meg a nyelvészeti oktatás új tantervének elméleti és gyakorlati kérdéseiről. A késő esti órákig tartó, igen termékeny vita követte az értékes előadást.

A továbbiakban az egyes szaktárgyak oktatásáról lesz szó a konferencián, amelyen bemutató előadásokat is végighallgatnak a résztvevők. Az első napon Fábrián Pál, a budapesti Eötvös Lóránd Tudományegyetem adjunktusa tartott bemutató előadást, vagyis vezetett végig egy nyelvészeti egyetemi órát az új tanterv szellemében.

A konferencia munkája jól láthatóan péntek délig tart.

FIATALOK, akik a szakma mesterei lesznek

Talán az egész gyár tanul a Kenderfonóban. Az embernek ilyen érzése támad, amikor ismerkedik a körülmevőkkel. Az idősebb azért, hogy le ne maradjon, az ifjú, hogy elsajátítsa szakmájára minden csínját-bínját. És aki ma még nem tanul, az holnap kezdi el.

1

Délután negyed három. A kultúrteremből nyíló kis szobában gyülekeznek a munkások. Németh József, a javítóműhely vezetője jegyzetét lapozgatja, egy másik asztalnál névsort olvasnak.

Ma van a »Szakma ifjú mestere« mozgalommal kapcsolatos szakmai tanfolyam előadása.

Ami először tűnik szembe, hogy nemcsak fiatalok vannak itt. Varró Antal és Palotai István csoportja igazán csak túl van már a harmincon. Igen ám, de ezek a munkások is haladni akarnak a szakmai tudás tekintetében: akik célul tűzték maguk elé a »Szocialista brigád« cím elnyerését, azok nem állhatnak meg.

Szóval az idősebb és a fiatalabb is megtalálható. Összesen huszonhárom tanulni vágyó, értelmes koponya.

A két szakrajzi előadás után Németh József ezen a délutánon anyagismereti órát tart.

Mielőtt még sor kerülne a számtalan vas- és acélajta tulajdonságaira, vitakozni kezdenek.

— Kevés a havi két óra — mondja az előadó.

Ebben egyetértenek ugyan, de hát az idejük is kevés. Nehéz a ledolgozott nyolc óra után még kettőn keresztül fáradtan, ismét figyelmet összpontosítani.

Abban maradnak végül, hogy majd máskor döntenek. Most tanulásra kell kihasználni az időt.

Sercenek a ceruzák. Érdemes megjegyezni, hogy múltkor azért nem sikerült a hegesztés, mert az acél, melyet hegeszteni akartak, nem volt arra alkalmas. A

vasak, acélok tulajdonságai nagyon különböznek. De aki ismeri betű- és számjelzéseiket, könnyen megtanulja, melyik edzhető, melyik nem, és mikor kell hőkezelést alkalmazni.

Esztergyűsok, lakatosok, kovácsok tanulják a mesterségükhöz tartozó anyagok ismertetőjeleit. És ha egy öreg szaki mélyebbeket is szuszogott közben, a többiek jegyzetfüzete fontos adatokkal gazdagodott.

A fűzet is, de főképp a fejek látták hasznát ennek az okos előadásnak.

2

Akadnak a Kenderfonóban olyan fiatalok is, akik még messze járnak attól, hogy a »szakma ifjú mesterei« legyenek. Szó se róla, nem az ő hibájuk ez, hanem onnan ered, hogy még csak most ismerkednek a gyári élettel. Igyekező, szorgalmas gyerekek, mindenki szereti őket, az idősebbek pártfogják, segítik munkájukat.

— Itt szeretnék maradni, az üzemben — mondja Farkas Eszti, aki a cernázóban dolgozik egy éve. Az a feladata, hogy a megtelt orsókat leszedje a gépről. Napi négy órát tölt a gyárban, a

és több mint négyszáz forintot keres havonta.

Nyurga, kedves kamaszlány. Már bizonyára szeretné »felöltöztetni« lenni, pirosra lakkozott körme erről árulkozik. De hát az ilyen dolgok a korrallal járnak, s egyáltalán nem jelentik azt, hogy Farkas Eszti komolytalan kislány. KISZ-tag és jó munkás akar lenni.

Alighanem az is lesz. Hiszen a környezet biztosítja előrehaladását. A régi munkásszonyok nem dicsekedhetnek olyan múltbeli emlékekkel, mint amilyen az ő és a többi gyári fiatal jelene.

Csak a fürdőt említem, a gyógyfürdőt, mely a gőzkam-

is. Higgye el, ez mindennél többet árul el róla.

Banári Erzsébet most jelentkezik a »Szakma ifjú mestere« mozgalomba, Grezsa Gábor harmadéves esztergyűs ipari tanuló már megindulásától fogva részt vesz benne. Komoly, szolid fiatalember. Amikor a műhelyvezetőtől érdeklődünk felőle, csak dicsérni tudja:

Tengelyt munkál meg gépén Grezsa Gábor esztergyűs tanuló. A »Szakma ifjú mestere« mozgalom résztvevőinek munkáját már várja Lévai Ferenc, aki első éves villanyszerelő ipari tanuló.

India első magyarországi nagykövete átadta megbízólevelét

Dobi István, az Elnöki Tanács elnöke, kedden fogadta K. P. S. Menon nagykövetet, az Indiai Köztársaság első magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövetét, aki átadta megbízólevelét.

K. P. S. Menon nagykövet megbízólevelének átadásakor

beszédet mondott, melyre Dobi István, az Elnöki Tanács elnöke válaszolt. Kifejezte, hogy a Magyar Népköztársaság kormánya és a magyar nép nagyra értékeli az Indiai Köztársasággal fennálló baráti kapcsolatokat és különösen nagy fontosságúnak tartja a két ország kereskedelmi és kulturális kapcsolatainak további fejlesztését, amely mindkét nép javát szolgálja.

Ezután K. P. S. Menon nagykövet bemutatta a kíséretében megjelent B. K. Massand nagykövetségi tanácsost Dobi Istvánnak, aki hosszabb, szívélyes beszélgetést folytatott a nagykövettel.

Magyar—jugoszláv kulturális munkaterv

Dénes Leó, a Kulturális Kapcsolatok Intézetének elnöke, és Jovo Kapicic, az Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság budapesti nagykövete aláírta az 1960. évre szóló magyar-jugoszláv kulturális munkatervet.

Ezután K. P. S. Menon nagykövet bemutatta a kíséretében megjelent B. K. Massand nagykövetségi tanácsost Dobi Istvánnak, aki hosszabb, szívélyes beszélgetést folytatott a nagykövettel.

ai alapján ez az új Caesar, aki Jimenez névre hallgatott, ezt is megcsinálta.

S itt, ennél a pontnál felemelte hangját a mesélő Torres elvtárs. »Most előtérbe kerül az egész pártpolitika felülvizsgálata nálunk, melyben nagyon sok szektás, dogmatikus elem volt, új irányvonalat dolgoztunk ki, mely szerint meg kell teremteni a hazafias frontot és az illegálisban lévő összes demokratikus erők összefogásával kiharcolni a diktátor bukását.«

Feszült figyelemmel hallgattuk egyik testvérpártunk hősiességét. Hiszen a venezuelai Amerika-barát burzsoázia teljesen kiszolgáltatta ezt a szegény, elnyomott népet az amerikai gazdagoknak, Ugyannyira, hogy Jimenez 1958. januári bukásával egyénileg tízmillió dollárt vitt el »elő pénzre«.

A nemzeti egységfront jelszavát adta ki a párt és szabadságjogok biztosítását. A választási harcba indult tömegeket fűtötte a lelkesedés: megszabadulni a rettenetes szolgásgától, kiszolgáltatottságtól, nyomorúságtól. Ezen a választáson — 1957. december — olyan szavazást rendelt el az Amerika-barát Jimenez, hogy csak órá lehetett szavazni, másra nem. Venezuelai elvtársaink olyan nagy munkát végeztek illegálisan, hogy a lakosság 70 százaléka nem szavazott, s ezzel kimutatta undorát, útálatát az Amerikai Egyesült Államok iránt.

A választás után ellenben megjelent Dulles üdvözlő távirata, melyben gratulált a diktátornak és példaképül állított oda a többi dél-amerikai államok elé: így kell csinálni, ilyen keményen kell megtartani a hatalmat!... Ugyanez a Dulles hörgő szónoklatokat mondott rólunk az ENSZ-ben, sajtóankétokon, világvárosokban, az állítólagos szabadság érdekében.

Az amerikai zsarnok elleni gyűlölet olyan fokot ért el, hogy például 1958. január elsején fiatal tisztek, tengerészek felkelést szerveztek az amerikai diktátor uralma ellen. Ezt

a felkelést leverték. De a venezuelai nép szem kinyílt, s az egységfront úgy kibővült, hogy 1958. január 21-én 12 óras figyelmeztető sztrájkot rendezett a nép a kommunista párt szervezésével. Megkonduktak a templomok harangjai, hajósok szírenáztak, gyári dudák bögtek tiltakozásul az amerikai uralom ellen. A mi hercegprímásunknak megfelelő rangú pap a népi mozgalom mellé állt papokkal egyetemben a haladás, a nép érdekei mellett misézett templomokban. (Egynéhány papunk megszívelhetné ezt.) A sztrájkot követő harmadnapon a fiatal tisztek átálltak a dolgozó nép mellé. Megbukott az amerikai diktatúra. A felkelés reggel kezdődött és a diktátor a déli órákban már különrepülőgépén elszökött.

Katonai junta alakult, mellette baloldali polgári »hazafias junta«, a börtönökből kiszabadították a politikai foglyokat, a kommunistákat is. S a kommunista párt nagy befolyása ma már közismert. Tizenegy képviselőjük van a parlamentben, kettő a szenátusban.

— Nagyon nehéz volt az út eddig — jegyzi meg a mellettem ülő elvtárs.

S Torres elvtárs, mintha megértette volna, mondja nekünk kedélyes hanghordozással, elővillantva fehér fogait:

— A nehezen már túlvagyunk! A poharazgatás és beszélgetés már vége felé tartott, amikor megkérdeztem, mi a véleménye a mi hazánkról. Nevetett, újságírói kíváncsiságának vélte, de azután válaszolt:

— Nagyon szép ország a maguk hazája. Boldog emberek, mert szabadok. A dolgozó embereké itt minden. Voltam a kongresszusokon, meghallgattam Kádár János elvtárs előadását. Nekem nagyon tetszett az az őszinteség és magabiztosság, amit pártjuk kongresszusán tapasztaltam.

Kis szünettel tovább folytatja: — Azért nekünk is van tanulni valónk.

Magamban azon tűnődöm, hogy mi lehet az? De Torres elvtárs már mondja:

— Az az egyszerűség, szerénység, ami az önk magatartását, viselkedését jellemezte ezen a kongresszuson és most itt, Csongrád megyében, Szegeden ismét ezt látom, — nálunk is elkel. Sőt még inkább, mint itt. Mert a mi hazánkban a burzsoázia megpróbálja sokféle csalafinta eszközzel a maga részére megszerezni, opportunista, vagy pénzzel előkelővé tenni embereinket. S aki nem érti a nép nyelvét, nem éli annak életét, az nem is tudja megfelelően szolgálni a dolgozó emberek érdekeit.

Eppen Németh Károly elvtárs áll mellettem, amikor a tolmács spanyolból magyarra fordítja a fentieket. S azt mondja:

— Nem hiába politikai bizottsági tag Torres elvtárs, észrevette nálunk a leglényegesebbet.

Igaz. Nálunk ma és holnap és mindig a legfontosabb marad a szerénység, egyszerűség, közvetlenség. Nem hivatalból, hanem természetességből, életszükségletből. Mert csak az őszinte, egyszerű embereket szeretik.

Jól elbeszélgettük az időt. Venezuelai elvtársunknak még sok dolga akad a megyében. Kíváncsi az emberekre, parasztokra, munkásokra, értelmiségiekre. Beszélni akar velük. Nem is tartóztatjuk tovább, ismerjük meg még közelebbről a mi hétköznapi, dolgos életünket.

Milyen nagy szerű is a mi eszménk. A földgömb minden táján egyformán értelmezük teendőinket. A kommunista egy nyelven értik a marxizmus — leninizmust, bár beszéljenek spanyolul, magyarul, oroszul, vagy angolul: a megújulás felé haladó világban már a dolgozó emberek százmilliói is a mi nyelvünkön értelmezik és magyarázzák az életet.

Őszinte, elvtársi barátsággal köszönik el Torres elvtársól, kívánjuk pártjuknak, hogy nagy sikereket érjen el, vezesse győzelemre a sokat szenvedett venezuelai dolgozó népet.

(Siftis felv.) Az előfőnökön Banári Erzsébetet mutatja be képünk, miközben a kender tőmi az általa kezelt ágyazógép mindig éhes torkába.

Három a kislány. Márkus Piroška a szárazfőző, Deák Erzsébet és Farkas Erzsébet a cernázó félműszakos tanuló mosolygva, jókedvűen távoznak a gyár saját gyógyfürdőjébe.

ráról az izzappakolásig minden kényelmet és gyűlöletet megad. Csilingelő kacagás hallatszik az ajtó mögött, melyen egy tábla jelzi: »Ma nőknek«. Betegek ezek a lányok? Dehogy! Egy kis nátha ellen is jól tesz a fürdő, s míg a hóhéher kádban elnyújtóznak, szárnyal a jókedv.

3

Banári Erzsébet arca olyan, mint a porcelánbabaké. Az előfőnökön dolgozik, kenderrel eteti gépét. Tagja az ifjúsági szövetségnek, de ez még egymagában keveset mondana, ha nem volna megbízható munkaerő is.

— Ugy tudom, árvalány — világosít fel egyik munkatársa — és segíti hűgát

— Jó szakember lesz, pontos és megbízható. Már másodéves tanuló kora óta önálló munkát végez.

»Divat« ma némelyek körében ócsárolni a fiatalsgot! Azt mondani, hogy felelőtlen, könnyelmű, nem szereti a munkát, Nem érhet semmi vád azért, hogy a kendergyári fiatalok között én éppen az ellenkezőjét tapasztaltam: a véletlen hozta elé a Grezsa Gáborokat. A tanfolyam hallgatóit sem válogatta senki össze, maguk jelentkeztek. Így tehát én csak egyet mondhatok: ezek a fiatalok talán kivétel nélkül mind a szakma mesterei lesznek.

Aldozatkészség és igyekezet a kendergyári fiúk és lányok erénye.

Fehér Kálmán

Háromnapos tudományos mezőgazdasági konferencia

A Magyar Tudományos Akadémia Martonvásári Mezőgazdasági Kutató Intézetében kedden megkezdődött az intézet fennállásának tizedik évfordulója alkalmából rendezett háromnapos tudományos konferencia —, amelyen dr. Rajki Sándor, a biológiai tudományok kandidátusa, az intézet igazgatója számolt be a kutatóintézet tizenöt éves munkásságáról és eredményeiről. Hangsúlyozta, hogy mind a gyakorlatot közvetlenül szolgáló kutatások, mind az elméleti módszertani kutatások tárgya elsősorban két legfontosabb növényünk: a kukorica és a búza.

A kukorica nemesítésben Martonvásár ma már világvizonylatban is az élvonalhoz tartozik. A martonvásári

hibridek 20—25 százalékkal felülmúlják száraz szemertermésben az azonos tenyésztésű nemesített fajtákat. Ez azt jelenti, hogy holdankint két és fél—három mázsa szemkukorica többlettermés mutatkozik.

Az idén martonvásári hibridekkel, lényegében a martonvásári 5-ös hibriddel vetették be az ország kukorica vetésterületének egyharmadát, mintegy 750 000 holdat. Ezzel az országot az idén 400—500 millió forint többletbevételhez jut. Két esztendő múlva, 1961-ben, már teljes kukorica vetésterületünket el tudjuk látni a martonvásári hibridek vetőmagjával és akkor az évenként várható többletbevétel 1200—1500 millió forint emelkedik.